

Міністерство освіти і науки України
Львівський національний університет імені Івана Франка

Філософський факультет
Кафедра політології

КАФЕДРА
ПОЛІТОЛОГІЇ
ЛЬВІВСЬКОГО УНІВЕРСИТЕТУ

Політичні партії і вибори: українські та світові практики

Випуск 8

за матеріалами Міжнародної наукової конференції «Інституційні, партійні та виборчі чинники політичного процесу в Україні й інших країнах Європи в умовах війни і невизначеності: національний, наднаціональний і субнаціональний рівні» – восьмої у рамках серії міжнародних конференцій кафедри політології «Політичні партії і вибори: українські та світові практики» (пам'яті Юрія Романовича Шведа) від 24–25 листопада 2023 року

Організовано та підготовлено за фінансової підтримки Європейського Союзу у рамках «Програми Еразмус+» за напрямом «Жан Моне для вищої освіти» (Модуль «Політичні інститути та системи в Європі: порівняння і досвід для України», 101126702 – PISE-CEfU – ERASMUS-JMO-2023-HEI-TCH-RSCH)

**Funded by
the European Union**

Фінансується Європейським Союзом. Однак висловлені погляди та думки належать лише автору(ам) і не обов'язково відображають погляди Європейського Союзу чи Європейського виконавчого агентства з питань культури та освіти. Ні Європейський Союз, ні грантодавець не можуть нести за них відповідальність.

Львів
2024

УДК 321.1:323+329:324

П 504

Рецензенти:

Бусленко В.В. – доктор політичних наук, професор, завідувач кафедри політології та публічного управління Волинського національного університету імені Лесі Українки;

Монолатій І.С. – доктор політичних наук, професор, професор кафедри політології Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника;

Яремчук В.Д. – доктор політичних наук, доцент, провідний науковий співробітник Інституту політичних і етнонаціональних досліджень імені І. Ф. Кураса НАН України.

Рекомендовано до друку Вченою радою Львівського національного університету імені Івана Франка (протокол № 65/4 від 30 квітня 2024 р.)

П 504

Політичні партії і вибори : українські та світові практики : зб. ст. і тез за результатами Міжнародної наукової конференції «Інституційні, партійні та виборчі чинники політичного процесу в Україні й інших країнах Європи в умовах війни і невизначеності : національний, наднаціональний і субнаціональний рівні» – восьмої у рамках серії міжнародних конференцій кафедри політології «Політичні партії і вибори : українські та світові практики» (пам'яті Юрія Романовича Шведи) від 24–25 листопада 2023 року / [за ред. Анатолія Романюка і Віталія Литвина]. – Львів : ЛНУ ім. Івана Франка, 2024. – Вип. 8. – 364 с.

ISBN 978-617-10-0868-7

У збірнику представлено наукові статті і тези виступів учасників восьмої міжнародної наукової конференції «Політичні партії і вибори: українські та світові практики», присвяченої питанням міжінституційних відносин і партійно-виборчих процесів на тлі євроінтеграції, трансформації, війни і невизначеності та проведеної для вшанування пам'яті партолога і псефолога Ю. Р. Шведи.

Збірник статей і тез учасників конференції організовано за рубриками. Висвітлено питання інституційної, партійної і виборчої структуризації політичного процесу, урядування й інтеграції в ЄС та НАТО, впливу виборчого процесу на політичну і партійну сферу в умовах війни та невизначеності, функціонування і трансформації партій та ОГС на різних рівнях політики й урядування. Збірник сприятиме розумінню інститутів та партійно-виборчої політики в різних умовах.

УДК 321.1:323+329:324

ISBN 978-617-10-0868-7

© Львівський національний університет імені Івана Франка, 2024

Ministry of Education and Science of Ukraine
Ivan Franko National University of Lviv

Faculty of Philosophy
Department of Political Science

КАФЕДРА
ПОЛІТОЛОГІЇ
ЛЬВІВСЬКОГО УНІВЕРСИТЕТУ

Political Parties and Elections: Ukrainian and World Practices

Volume 8

based on the materials of the International scientific conference «Institutional, party and electoral factors of the political process in Ukraine and other European countries in conditions of war and uncertainty: national, supranational and subnational levels» – the eighth conference within the series of international scientific conferences of the Department of Political Science «Political Parties and Elections: Ukrainian and World Practices» (in memory of Yuriy Shveda) on November 24–25, 2023

Organized and prepared with the financial support of the European Union as part of the «Erasmus+ Program» under the direction «Jean Monnet actions in the field of higher education» (Module «Political Institutions and Systems in Europe: Comparison and Experience for Ukraine», 101126702 – PISE-CEfU – ERASMUS-JMO-2023-HEI-TCH-RSCH)

**Funded by
the European Union**

Funded by the European Union. Views and opinions expressed are however those of the author(s) only and do not necessarily reflect those of the European Union or the European Education and Culture Executive Agency. Neither the European Union nor the granting authority can be held responsible for them.

Lviv
2024

УДК 321.1:323+329:324

П 504

Reviewers:

Buslenko V. – Doctor of Political Science, Professor, Head of the Department of Political Science and Public Administration at Lesya Ukrainka Volyn National University;

Monolatiy I. – Doctor of Political Science, Professor, Professor at the Department of Political Science at Vasyl Stefanyk Precarpathian National University;

Yaremchuk V. – Doctor of Political Science, Associate Professor, Senior Researcher at Kuras Institute of Political and Ethnic Studies of the NAS of Ukraine.

Approved for publication by the Academic Council at Ivan Franko National University of Lviv (protocol No 65/4 dated April 30, 2024)

П 504

Political Parties and Elections : Ukrainian and World Practices : Collection of proceedings of the International scientific conference «Institutional, party and electoral factors of the political process in Ukraine and other European countries in conditions of war and uncertainty : national, supranational and subnational levels» – the eighth conference within the series of international scientific conferences of the Department of Political Science «Political Parties and Elections : Ukrainian and World Practices» (in memory of Yuriy Shveda) on November 24–25, 2023 / [edited by Anatoliy Romanyuk and Vitaliy Lytvyn]. – Lviv : IFNUL, 2024. – Vol. 8. – 364 p.

ISBN 978-617-10-0868-7

The collection contains articles and abstracts of the participants of the eighth international scientific conference «Political Parties and Elections: Ukrainian and World Practices». It is dedicated to the issues of inter-institutional relations and party-electoral processes against the backdrop of European integration, transformation, war, and uncertainty and was held in memory of partologist and psephologist Y. Shveda.

The collection of conference proceedings is organized into sections. It covers issues of institutional, party, and electoral structuring of the political process, governance and integration into the EU and NATO, the impact of the electoral process on the political and party spheres in times of war and uncertainty, and the functioning and transformation of parties and NGOs at various levels of politics and governance. The collection will contribute to understanding institutions and party-electoral politics.

УДК 321.1:323+329:324

ISBN 978-617-10-0868-7

© Ivan Franko National University of Lviv,
2024

ЗМІСТ / CONTENT

Передмова / Preface	9
Частина 1 / Part 1. Інституційні, партійні та виборчі рамки, чинники й детермінанти структуризації політичного процесу, багаторівневого урядування та членства/інтеграції в ЄС і НАТО: досвід країн Європи для України.....	13
Юрій Остапець, Кристина Червеняк. Парламентські вибори 2023 року в країнах Європейського Союзу: аналіз результатів та конфігурацій урядових коаліцій.....	13
Анатолій Ключкович. Словацькі вибори-2023: позиціонування партій і структурування парламенту.....	42
Наталія Марадик, Владіслав Дудінський. Вибори та виборчі системи в Словаччині та їх вплив на формування системи політичних партій	49
Василь Войтович. Закономірності поляризації електорального вибору жителів Словаччини за підсумками парламентської виборчої кампанії 2023 року.....	63
Petr Oskolkov. KOOS Party in Estonia: A russian Electoral Action in the EU in the Wartime	66
Olha Morgunyk. Movement party institutionalization: Why do some parties gain success and others fail?.....	70
Зеєв (Володимир) Ханін. Етнополітичні конфлікти в західній Єрець-Ізраель/Палестині у 21 столітті: держава, партії та зовнішні фактори.....	75
Віталій Литвин, Назар Демченко. Ініціювання та наслідки міждержавних конфліктів і війн в умовах різних систем правління: статистичний розріз.....	102
Маркіян Михайлишин. Вплив виборчого чинника на деформацію міжінституційних відносин в напівпрезидентській системі	124
Ігор Осадчук. Непартійні урядові кабінети в контексті функціонування атипової напівпрезидентської системи правління в Грузії (2005–2012 рр.)	128
Юрій Садовий. Політичний та соціально-економічний вектори розвитку держави в умовах і за наслідками війни й кризи: теоретичний контекст	133

Частина 2 / Part 2. Виборчий процес та партійна політика в Україні й інших країнах Європи в умовах війни та невизначеності: інституційні, безпекові та комунікаційні чинники і наслідки 141

Віталій Лебедюк. Партійна політика в Україні в умовах воєнного стану 141

Тарас Радь. Чинники обмеження виборчого процесу та діяльності політичних партій в Україні в умовах російсько-української війни 155

Ярослав Ярош, Антон Бугайчук. Вплив повномасштабної війни на екологічні політичні партії в Україні 172

Степан Рішко. Деформація локальних політичних режимів в умовах повномасштабної російсько-української війни..... 184

Віра Бурдяк, Руслана Клим. Вплив російсько-української війни на діяльність парламентських політичних партій Болгарії 192

Якуб Герольд. Принцип політичної незалежності офіційного спостереження за виборами українських громадських організації на прикладі парламентських виборів у 2019 р. в Україні 201

Роман Мудрий. До феномена піратських мережевих партій і їхніх виборчих успіхів: на прикладі деяких країн Європи..... 210

Антон Смілевський. Особливості і вияви впливу міжнародних організацій та акторів на виборчий процес на національному рівні: огляд досліджень і реального стану справ..... 217

Мар'ян Мота. «Big Data», демократія та вибори: перспективи і ризики 225

Андрій Панарін. Особливості виборчої комунікації в умовах інформаційного суспільства: на прикладі виборчої кампанії 2019 року в Україні 237

Наталія Дукач. Представництво кримськотатарського корінного народу у політичних партіях України: на прикладі парламентських виборів 2019 року та місцевих виборів 2020 року 245

Частина 3 / Part 3. Структурні, організаційні й ідеологічні чинники і рамки функціонування та трансформації партій і організацій громадянського суспільства на різних рівнях політики й урядування в Україні та інших країнах Європи..... 250

Анатолій Романюк. Параметри членства в політичних партіях України в контексті скорочення кількості членів політичних партій у країнах Європи..... 250

Михайло Зан. «Посттріанонські етнополітичні трикутники»: особливості політико-партійного представництва угорських етнічних громад у країнах Центрально-Східної Європи 257

Петро Габрин. Політико-партійна репрезентація ромської етнічної меншини в парламенті Словацької Республіки (за результатами виборів 2023 року) 273

Ірина Куречко. Результати та наслідки діяльності нових суспільно-політичних рухів в сучасних демократіях: на прикладі Франції..... 285

Marian Lopata. Particularities of the functioning of major regionalist parties of the Autonomous Province of Bolzano and Aosta Valley Autonomous Region in Italy .. 291

Василь Бусленко, Марія Розік. Сучасні суспільно-політичні процеси у Волинській області..... 304

Олександр Радиш. Демократія verusus партократія в Словаччині..... 310

Юрій Ліпар. Розвиток громадянського суспільства в умовах конфліктів, криз і війн: концептуальні рамки та теоретичний зріз 322

Оксана Шурко. Проблема толерантності в умовах сучасної української політики.. 330

Валерій Мачуський. Розвиток ідеї соборності Україні після Революції Гідності.. 333

Назар Демченко. Ризики та перспективи розвитку, реформування чи зміни системи правління в Україні після війни 341

Роман Іващенко. Антиполітика в інституційних та партійних трансформаціях сучасності 350

Тамара Козак. Ієрархія і ранжування міжнародних мов в умовах глобалізації та суспільно-політичних трансформацій у світі..... 353

Для нотаток / For notes 361

Наукове видання

Політичні партії і вибори: українські та світові практики

Випуск 8: Збірник статей і тез

за матеріалами Міжнародної наукової конференції «Інституційні, партійні та виборчі чинники політичного процесу в Україні й інших країнах Європи в умовах війни і невизначеності: національний, наднаціональний і субнаціональний рівні» – восьмої у рамках серії міжнародних конференцій кафедри політології «Політичні партії і вибори: українські та світові практики» (пам'яті Юрія Романовича Шведа) від 24–25 листопада 2023 року

за редакцією **Анатолія Романюка** і **Віталія Литвина**

Комп'ютерне верстання *В. С. Литвин*

Організовано та підготовлено за фінансової підтримки Європейського Союзу у рамках «Програми Еразмус+» за напрямом «Жан Моне для вищої освіти» (Модуль «Політичні інститути та системи в Європі: порівняння і досвід для України», 101126702 – PISE-CEfU – ERASMUS-JMO-2023-HEI-TCH-RSCH)

**Funded by
the European Union**

Фінансується Європейським Союзом. Однак висловлені погляди та думки належать лише автору(ам) і не обов'язково відображають погляди Європейського Союзу чи Європейського виконавчого агентства з питань культури та освіти. Ні Європейський Союз, ні грантодавець не можуть нести за них відповідальність.

Формат 60×84/16. Папір офсетний. Гарнітура Calibri Light
Друк офсетний. Умовн. друк. арк. 22,75

Львівський національний університет імені Івана Франка,
вул. Університетська, 1, м. Львів, 79000

Свідоцтво про внесення суб'єкта видавничої справи до
Державного реєстру видавців, виготівників і розповсюджувачів
видавничої продукції. Серія ДК № 3059 від 13.12.2007 р.

Scientific edition

Political Parties and Elections: Ukrainian and World Practices

Volume 8: Collection of proceedings

based on the materials of the International scientific conference «Institutional, party and electoral factors of the political process in Ukraine and other European countries in conditions of war and uncertainty: national, supranational and subnational levels» – the eighth conference within the series of international scientific conferences of the Department of Political Science «Political Parties and Elections: Ukrainian and World Practices» (in memory of Yuriy Shveda) on November 24–25, 2023

edited by **Anatoliy Romanyuk** and **Vitaliy Lytvyn**

Computer Layout *V. Lytvyn*

Organized and prepared with the financial support of the EU as part of the «Erasmus+ Program» under the direction «Jean Monnet actions in the field of higher education» (Module «Political Institutions and Systems in Europe: Comparison and Experience for Ukraine», 101126702 – PISE-CEfU – ERASMUS-JMO-2023-HEI-TCH-RSCH)

**Funded by
the European Union**

Funded by the European Union. Views and opinions expressed are however those of the author(s) only and do not necessarily reflect those of the European Union or the European Education and Culture Executive Agency. Neither the European Union nor the granting authority can be held responsible for them.

60×84/16 format. Offset paper. Calibri Light font
Offset printing. Cond. print. sh. 22,75

Ivan Franko National University of Lviv,
Universitetska str., 1, Lviv, 79000

Certificate of the subject of publishing entry into the
State Register of Publishers, Manufacturers and Distributors of
Publishing Production. ДК Series No. 3059 dated 13.12.2007